

אבִיטָה נפִלְאוֹת

בס"ד, פרשת מקץ תשפ"ב, גליון 2

מעובד מתוך שיעורים והתוועדויות של הרב יצחק גינזבורג שליט"א

שאלת הידיעה והבחירה ונסי חג החנוכה

אם ה' יודע כל מה שיקרה, מדוע שנטרח ונתאמץ לפעול ולזוזם בעולם? הרי הדברים כבר קבועים מראש! ואם יש לנו בחירה חופשית, האם זה אומר שה' כפוף לה, ושכוח הבחירה שלנו להגביל אותו? זהו הניסוח הקיומי של השאלה הפילוסופית הידועה - פרדוקס הידיעה והבחירה. הכרעה בשאלת הידיעה והבחירה מעצבת את תנועת הנפש שלנו. הצבת ה'ידיעה' במרכז הופכת את חיינו לפסיביים ומוכתבים מלמעלה. הצבת ה'בחירה' במרכז גורמת לנו להיות יוזמים, עושים ופועלים.

הפרדוקס הזה שייך גם לחג החנוכה, בו יש שני מוקדים שונים - נס הניצחון, המסמל את הגבורה האנושית לקום ולפעול, ונס פך השמן, המדגיש את ההשגחה וההתערבות האלוהית.

שני מוקדים אלו 'השתלשלו' לשתי תפיסות ביחס לחנוכה. התפיסה החילונית-ציונית הגורסת שהעיקר הוא "מי ימלא גבורות ישראל", ואף מתדרדרת להכחשת הנס ("נס לא קרה לנו, פך שמן לא מצאנו"), ולעומתה תפיסה החוששת לעסוק בגבורה האנושית ומתמקדת בעיקר בנס השמימי.

כמו בהרבה תחומים, גם כאן שואפת החסידות לחבר בין ההפכים, למצוא את המקום בו הסתירה בין הידיעה האלוהית והבחירה האנושית הופכת למפגש פורה ביניהן ולהביא לאיזון נכון בנפש בין שני הקצוות.

כדי למצוא את המקום הזה נצא למסע בתחנות הבאות: 1. הכרת המושגים 'ידיעה ובחירה'. 2. העמקה בתופעת 'עליית האישה' בדורות האחרונים כמבטאת את עליית הבחירה. 3. כוח הבחירה החזק של הצדיק, שאינו סותר לידיעת ה', והקשר שלו אלינו. 4. התבוננות בנסי חנוכה וקבלת ההשראה מהם. בואו נצא לדרך.

מעובד מתוך חוברת **נפִלְאוֹת** היוצאת בכל שבוע ומופצת בכל רחבי הארץ. להצטרפות - ראו בגב הגליון

ג	ל	ע	י	נ
ו	א	ב	י	ט
נ	פ	ל	א	וֹת
מ	ת	וֹר	ת	ך

שאלת הידיעה והבחירה

התמודדות קיומית עבור כולנו. כזו שנוגעת ביכולת שלנו לפעול ולחולל שינויים במציאות האישית

והציבורית. האם חיינו מוכתבים מראש או תלויים בבחירתנו? האם הבחירות שלנו משפיעות באמת על המציאות?

האם חיינו מוכתבים מראש או תלויים בבחירתנו? האם הבחירות שלנו משפיעות באמת על המציאות?

החסידות מלמדת שכאשר אנו פוגשים ניגודים עלינו לחפש את נקודת הפלא המאחדת אותם. האיחוד הזה נקרא 'נשיאת הפכים', והוא מעין 'נישואין' בין שני ההפכים. היכן נמצאות בעבודת ה' שלנו גם הידיעה וגם הבחירה?

"הכל גלוי וידוע לפניך ה' אלקינו, צופה ומביט עד סוף כל הדורות". אם ה' יודע כל מה שיקרה, כיצד יש לנו בחירה? אם, לדוגמה, ה' יודע שמישהו יעבור עבירה, הייתכן לומר שהוא היה יכול לבחור אחרת? זוהי סוגיית 'הידיעה והבחירה', המתח של ידיעת ה' מול הבחירה האנושית. פרדוקס הידיעה והבחירה הוא אולי הדבר הכי עמוק בחקירה היהודית. לראשונה ביטא אותו רבי עקיבא במשנה במסכת אבות - "הכל צפוי והרשות נתונה". הרמב"ם אמר כי אי אפשר להבין ולהסביר אותו במילים. למרות זאת, גדולי העולם המשיכו להתבונן בו לאורך כל הדורות. השאלה עד כמה המציאות ידועה ומוכתבת מראש, באופן דטרמיניסטי, ועד כמה היא מושפעת ממעשיו ובחירותיו של האדם, היא לא רק שאלה 'שלנו' - היא מעסיקה גם את המדע והפילוסופיה הכלליים. הפרדוקס הזה אינו רק נושא פילוסופי, הוא

שאלת הידיעה והבחירה היא שאלה קיומית -

האם חיינו מוכתבים מראש או תלויים בבחירתנו?

עלינו למצוא את הדרך לחבר בין הידיעה והבחירה בתוכנו ולבטא אותן נכון.

עליית האישה ועליית הבחירה

איש ואישה (כפי שמופיע רבות בנביאים), ה' הוא האישה המשפיע ואנו כולנו האישה המקבלת. כך הידיעה המוחלטת של ה' נאמרת בלשון זכר (הכל צפוי) ואילו הבחירה שלנו נאמרת בלשון נקבה

נחזור למשנה באבות: "הכל צפוי והרשות נתונה". יש כאן חלוקה בין הקב"ה ובינינו. "הכל צפוי" לפני ה', ולמרות זאת "הרשות נתונה" לכל אחד ואחת מאתנו לבחור כרצונו. יחסינו עם ה' משולים ליחסי

עליית המלכות

הקבלה מתארת את התגלות ה' בעולם באמצעות מערכת עשר הספירות. האר"י ז"ל הרחיב את הספירות למערכת דימויים של 'פרצופים' שלמים, ביניהם מתקיימות מערכות יחסים מורכבות.

פרצוף המלכות (שנקראת גם שכינה, כנסת ישראל ופרצוף הנוקבא-האישה) הוא הקשור ביותר לעולמנו. ככזו, המלכות מתאפיינת בהכי הרבה שינויים: ב'אישיותה' שלה, המשתנה מקטנות לגדלות, ובקומתה ועמידתה ביחס לפרצוף הזכרי (שמכונה גם קודשא-בריך-הוא או פרצוף זעיר-אנפין).

ההיסטוריה כולה היא סיפור הירידות והעליות של המלכות. האר"י ז"ל מתאר (בשער מיעוט הירח בעץ חיים) שבע עליות של המלכות עד לעמידתה בשוויון מלא עם הזכר, פנים בפנים. בתקופה המאירה ביותר בהיסטוריה שלנו, בזמן שלמה המלך, זכינו לעלייה השישית - אך העלייה השביעית תושלם רק בגאולה האחרונה.

(ה'רשות נתונה').

במובן הזה, גם תכונות האישה והאישה מתאימות לאמור. יחסי האישה והאישה מתוארים כיחס שבין 'מהות' ל'מציאות'. האישה בטבעו מסתכלת על מהות הדברים, מסוגל הוא באופן יחסי להתבונן על הדברים 'מלמעלה', בדומה לידיעה, הוא תופס כל דבר כפי שהוא אמור להיות. לעומתו, האישה מסתכלת על הדברים בצורה מציאותית, מעורבת וממשית. ברגישותה לפרטים הקטנים היא יודעת כמה מאמצים והכרעות 'קטנות' צריך בתוך המציאות הממשית.

בדורות האחרונים אנו עדים לתהליך של עלייה במעמד האישה. גם אם בחיצוניות התהליך הזה מלווה בתופעות שליליות, השרש שלו טמון ביחסי ה' וישראל.

חז"ל מתארים במדרש את יחסינו עם ה' כקשר מתפתח בו אנו, בתהליך של עלייה, הופכים מ'בת' ל'אחות' ואז ל'אם': **"משל למלך שהייתה לו בת יחידה והיה מחבבה... והיה קורא אותה 'בתי'; לא**

זו מחבבה עד שקראה 'אחותי'; לא זו מחבבה עד שקראה 'אמי'". האר"י הקדוש צפה את התהליך של עליית האישה, הוא קרא לו "עליית המלכות" והסביר ששיאו מתרחש לקראת הגאולה [ראו מסגרת על המושג הקבלי "עליית המלכות"].

מה הסוד של עליית האישה? לפי האמור ש'הידיעה' היא ידיעת ה' ו'הבחירה' היא הבחירה האנושית, עליית האישה ועם ישראל משקפת בעצם את עליית הבחירה.

בהקשר של יחסינו עם ה' (וכך גם בקשר הזוגי), עלינו לחפש בחירה כזו שמחזקת את החיבור, ולא את הנפרדות.

**האר"י
הקדוש
צפה את
התהליך
של עליית
האישה,
הוא קרא
לו "עליית
המלכות"
והסביר
שיאו
מתרחש
לקראת
הגאולה**

לקראת הגאולה מתרחשת "עליית המלכות", המתבטאת בעליית מעמד האישה ועליית הבחירה. הדבר מחזק את הרצון והצורך לבחור ולעצב בעצמנו את חיינו.

תחנה שלישית -

כוח הצדיק לבחור ולגזור

הטבע ומוסכמות החברה, וגם אם המציאות אינה דטרמיניסטית לחלוטין הרי שעדיין הבחירה איננה 'חופשית' כמו שמקובל לחשוב.

**ה' והצדיק
נותנים
אמון מלא
בקשר
ביניהם**

ניקח דוגמה מעולם הסטטיסטיקה. סטטיסטית, על פי ניתוח נתוני העבר, ניתן לנבא באופן קרוב לודאי את ההכרעות שלנו בעתיד.

גם כאן מתעורר אותו פרדוקס: אם לכל אחד מאתנו יש בחירה חופשית, כיצד ייתכן שהסטטיסטיקה 'יודעת' את העתיד? גם בתפיסה חילונית, הבחירה

האם עליית כוח הבחירה אינה מנתקת אותנו מה' לכאורה, הידיעה היא ה'זרימה' שלנו עם רצון ה'. יהודי מאמין נותן הרבה מקום לידיעת ה'. ברור לו שגם הבחירות שלו נתונות בתוך גבולות הגזרה של מה שה' ירצה. האם עליית הבחירה אינה פוגעת בקשר הזה?

אשליית הבחירה החופשית

אפשר לחשוב שהתפיסה החילונית, הכופרת בבורא שיועד הכל, מעצימה את כוח הבחירה של האדם - הוא הריבון לעצמו. אך הדברים אינם כה פשוטים - גם ללא 'מחויבות דתית', האדם החי בעולם חש שבחירתו מוגבלת, מוכתבת על ידי חוקי

בקשר ביניהם. הצדיק יודע שגם כאשר נדמה כי הוא חושב אחרת מה', הכל הוא חלק מהבניין המשותף של הקשר. הוא מקשיב לנשמתו ומתוכה הוא בוחר, ואת הבחירה הזו ה' ממש רוצה.

כוח הבחירה לקראת הגאולה

"ועמך כלם צדיקים", הביטוי הפנימי של עליית האישה הוא שכולנו הופכים להיות צדיקים. כולנו הופכים להיות בוחרים ומעורבים יותר בקשר עם ה'. ככל שאנו מתקדמים לגאולה כך כוח הבחירה של כל אחד ואחת מאתנו משמעותי יותר ומשפיע על חיינו האישיים ועל העולם כולו.

החידוש הזה מגלה לנו על הכוח שיש לכל אחד ואחת מאתנו ובאותה נשימה גם דורש מאתנו המון. לא עוד פסיביות של 'יהודי פשוט', המחכה שהצדיקים והמנהיגים יובילו ויכתבו. בחודש ניסן תשנ"א, אמר הרבי מליובאוויטש, אחרי למעלה מארבעים שנות נשיאות, שהוא עשה כל מה שיכל לעשות, ומעכשיו 'מוסרני זאת אליכם'. כל אחד מאתנו, אומר הרבי, צריך לקום ולפעול כפי שהוא מבין וככל שביכולתו להבאת המשיח. כולנו צדיקים, איננו מחכים ל'הוראות מלמעלה' אלא בוחרים ומובילים.

האנושית מצטמצמת לגבולות צרים מאוד. במובן מסוים, התלישות מהעמידה מול הידיעה המוחלטת הופכת גם את הבחירה לסתמית ומוחלטת.

לכן מתבקש להפוך את ההסתכלות ולומר

כי אליבא דאמת, אלו שבאמת חווים בצורה חזקה את כוח הבחירה הם דווקא הצדיקים. הרי "צדיק גוזר והקב"ה מקיים", וכן "הקב"ה גוזר וצדיק מבטל". לבחירת הצדיק יש כוח רב והיא מצליחה אף 'לגבור' על הידיעה האלוקית, לשנות את הגזירה ואף לפרוץ את גבולות הטבע. לכן כתוב שבאמת כל מה

שקורה עם הצדיק הוא בבחירתו, הוא בוחר את הגורל שלו, לטוב ולמוטב.

הצדיק אינו נפרד לרגע מה'. על אף שהצדיק מחווה דעה אחרת ואף הפוכה מה', היא איננה סותרת כלל לרצון ה'. ה' חפץ בנקודת המבט של הצדיקים, הנאמרת דווקא מתוך המציאות התחתונה. כמו בקשר בין איש ואישה, ה' והצדיק נותנים אמון מלא

**האדם החי
בעולם חש
שבחירתו
מוגבלת,
מוכתבת
על ידי
חוקי הטבע
ומוסכמות
החברה**

הצדיק הגוזר וגורם לקדוש ברוך הוא לקיים הוא בעל הבחירה האמתית,

שבחירתו באה מתוך קשר עם ה'.

לקראת הגאולה נדרש מאתנו - 'ועמך כולם צדיקים' -

ליזום, לבחור ולקחת אחריות על עתידנו.

תחנה רביעית -

ידיעה ובחירה בחנוכה

**באמת
התפילה
מסמלת את
הבחירה
האנושית,
את הרצון
שלנו לשינוי**

בחנוכה, נס הידיעה או נס הבחירה?

באופן בולט, בהתייחסות ה'תורה' לחנוכה, בסוגיית הגמרא, מוזכר רק נס פך השמן, נס הידיעה, ואילו בתפילה, ב"על

את חג החנוכה אנו חוגגים בעקבות שני ניסים מרכזיים - נס הניצחון במלחמה ונס פך השמן.

אפשר להקביל את היחס בין שני הניסים ליחס שבין ידיעה לבחירה. נס מציאת פך השמן הטהור וההדלקה הנסית במשך שמונה ימים נעשים בידי שמים, ללא התערבות שלנו, בדומה לידיעה, ואילו נס הניצחון היה כולו התעוררות של החשמונאים לקום ולעשות. האם אפשר להכריע מה העיקר

חג הבנות – 'עיד אל בנאת'

חנוכה מכיל בתוכו באיזון נכון את הידיעה והבחירה, ובכל זאת ניכרת בו המגמה של עליית האישה־הבחירה: מבין כל החגים, החג היחיד שלא נזכר בתנ"ך הוא חנוכה.

**חג החנוכה
הוא 'החג
שלנו', והוא
מייצג את
ההתעוררות
שלנו לפעול
לשינוי
המציאות**

חג החנוכה הוא 'החג שלנו', והוא מייצג את ההתעוררות התחתונה שלנו לפעול לשינוי המציאות. בחנוכה מתבטאת עליית האישה – "עיקר הנס היה על ידי הנשים". גם אם בני־מתתיהו נלחמו בפועל, אחותם

בהתרסתה היא זו שעוררה אותם לצאת למלחמה, חנה היא שהדליקה את אש מסירות הנפש, ויהודית במבצע־היחיד שלה כרתה את ראשו של הולופרנס. לא לשווא בכמה מעדות ישראל (צפון אפריקה תורכיה וסלוניקי) נקבע ראש חדש טבת שחל בחנוכה כ'חג הבנות' ('עיד אל בנאת'), המציין את היכולת הנשית לעורר לשינוי.

הנסים", אנו מזכירים רק את נס הניצחון במלחמה! כאן טמון פתרון לאיזון בין הידיעה והבחירה:

התורה, היורדת מן השמים, היא המבט האלוקי על המציאות – הידיעה של ה'. בלימוד התורה אנו מתחברים למבט הזה ומנסים להזדהות עמו. לעומתה, התפילה היא התנועה ההפוכה, ההתעוררות שלנו מלמטה לשינוי המציאות – כוח הבחירה.

נדמה אולי שתפילה היא פסיביות והסתמכות על ה', ולא בחירה והתעוררות אקטיבית, אבל באמת התפילה מסמלת את הבחירה האנושית, את הרצון שלנו לשינוי. החידוש הוא שזו בחירה המחוברת לה' ופונה אליו, משלימה את רצונו העליון, ולא בחירה לעומתית ומתכחשת. בהמשך, התפילה גם נותנת את הכוח לפעול אחריה בצורה מיטבית. כך מתואר ב'מגילת אנטיוכוס' שהמלחמות שניהלו מתתיהו ובניו היו מלוות בתפילות שהקדימו את היציאה לקרב. באותו אופן, פעולת פינחס, אבי הכהנים הלוחמים, היא תמצית כוח הבחירה – פעולה התלויה בקנאות האנושית, ולא בהוראת התורה ("הלכה ואין מורין כן"). גם מעשה זה לווה בתפילה – "יעמוד פינחס ויפלל".

נס הניצחון ונס פך השמן מאזנים את הבחירה והידיעה בחנוכה. במיוחד בדור שלנו, עם עליית הבחירה, אנו מקבלים השראה מהנשים הצדקניות של חג החנוכה לקום ולבחור – להביא את הגאולה בתפילה ובפעולה.

סיכום המסע:

מנסי חנוכה אנו לומדים כי האיזון הנכון בנפש בין הידיעה והבחירה מתבטא בעבודת ה' בתורה ותפילה. התורה מגלה את הידיעה של ה', והופכת אותנו לשותפים פעילים בה, בלימודה, בקיומה ובעיקר בגילוי חידושי התורה שבה. התפילה מבטאת את רצוננו ובחירתנו, אך אנו מפנים אותה אל ה' בהזמנה ובקשה שיהיה שותף פעיל בבחירה שלנו. האיזון הזה מאפשר לנו לפעול במציאות בצורה מדויקת, ובכך דוחף כלפי מעלה את מרכזיותה של הבחירה.

המאמר מעובד מתוך שיעור של הרב יצחק גינזבורג שליט"א בחוברת נפלאות פרשת ויגש תש"פ. הפניות למקורות נמצאות שם. להורדת החוברת http://bit.ly/vaabita_vayigash_80

ראש של שבת

"הבאר מים חיים" – כך מכונה הרב הקדוש ר' חיים טירר מצ'רנוביץ. הוא היה תלמיד לרבי

יחיאל מיכל מזלוטשוב, וכיהן שנים רבות כרב העיר צ'רנוביץ (כיום באוקראינה). בסוף ימיו עלה לארץ ישראל, ובדרכו התעכב ושימש ברבנות בערים בוטושאן וקיישינב. לארץ הגיע בשנת תקע"ג וקבע את מושבו בצפת. נפטר בכ"ז כסלו תקע"ח וציון קברו ידוע עד היום בבית העלמין בצפת.

ר' חיים היה גדול בנגלה ובנסתר, מהשורה הראשונה של צדיקי החסידות, וספריו התפשטו

והתחבבו מאד בשל התוכן והסגנון המיוחד, רווי דבקות והתלהבות קודש, חורז פשוט רמז דרש וסוד. מלבד ספרו על התורה "באר מים חיים", ידועים ספריו "סידורו של שבת" ו"שער התפילה".

ר' חיים נודע בחיבתו ל**שבת קודש** לה הקדיש את הספר סידורו של שבת. הוא היה אומר: אילו הייתי יודע לשיר ולזמר, הייתי שר ומזמר כל השבת כולה. ומסופר שכאשר ראה איש אחד ישן בשבת, תמה ואמר: איך אפשר לישון בשבת?

עדי ראה ספרו שכאשר היה ר' חיים עולה מהטבילה בערב שבת, נראה שקומתו נעשתה גבוהה בראש אחד מאשר לפני כן! כך כותב ר' חיים עצמו "בעינינו ראינו גודל הפרש וההבדל השתנות קדושת שבת על איש החכם והצדיק. ותיכף אחר הטבילה בערב שבת ניכר עליו התנוצצות קדושת שבת המאיר על פניו". כל השבוע, הראש שלנו שקוע למטה, בעולם המעשה, אך בשבת הראש נעשה גבוה, זהו יום של 'מוחין'. על הפסוק "שאו את ראש" דרשו בספרים הקדושים: יש לשאת-להרים את אותיות המלה **ראש** אל האותיות הבאות אחריהן: **ר הופכת ל-ש, א ל-ב, ש ל-ת** – וכך **ראש** עולה ונעשה **שבת**. כדי להגיע לשבת צריך לשאת את הראש, וכל קומת האדם עולה בראש אחד.

מעשה היה ביהודי בשם הירש, סוחר בהמות, עם הארץ וקל דעת. יום אחד הלך הירש ליריד, והנה עובר ר' חיים. שאל הירש: "רבי, מה תרצה?", השיב הרבי: "אני אוסף כסף לפדיון שבויים". "וכמה כסף צריך?" שאל הירש. "אלף וחמש מאות זהובים", השיב הרבי. הירש לא חשב הרבה ונתן את כל הסכום במקום. הרבי התפעל מאד, ואמר להירש "אני מברך אותך שתזכה להרגיש את קדושת השבת". הירש חזר לביתו ללא כסף וללא סחורה... והנה ביום חמישי בצהריים, הרגיש הירש משהו מוזר: התלהבות והתעוררות נפלאה לקראת השבת הקרבה. הוא התחיל לשיר ולרקוד ובלילה לא נרדם מרוב ציפייה. ככל שקרבה השבת התלהבותו הלכה וגברה, והאנשים סביבו היו בטוחים שהוא השתגע... והנה עברה השבת, והירש חזר להיות איש רגיל כמקודם, אך לקראת שבת הבאה חזר הסיפור על עצמו. לבסוף הגיע הירש לרבי, שלימד אותו כיצד להכיל את האור של קדושת השבת. הוא הפך לתלמידו ונעשה בעל תשובה גמור. כעבור שנים, היו אנשים באים לאותו **רבי** הירש, להתבשם מקדושת השבת...

מחול הבחירה והידיעה

זו השאלה. נראה שהמקסימום שאנחנו עושות לא מתקרב ליכולות האמתיות שלנו. אם רק נכנס ל'תדר' אחר – אם ניקח לדוגמא רכב פרטי ונסע בלי 'תחנות' ביניים... אם נפעל נכון, משיח יוכל לבוא מהר יותר, היום!

עם זאת, לפעמים, כשמתיש לחיות בחוויה הקיומית של "אני לא עושה מספיק", בא לאוזני הקול המרגיע של "הכל בידי שמים". לא משנה מה נעשה, בסוף העולם יגיע לתיקונו. שמחת הבחירה מתכתבת תדיר עם הידיעה האלוקית – בהזנת היעד ה'ידוע', ובהישענות על מהות בלתי תלויה ונצחית, הקיימת בד בבד עם מציאות המתגלה תוך כדי תנועה. הבחירה ניוונה מהידיעה, ומתְדַיֶּקֶת על ידה.

ובהמשך לכך. מזדהה מאד עם הקריאה לעליית המלכות-מעמד האישה, אך לא מתוך בעיטה בצד הזכרי אלא במחול הרמוני אתו. מאמינה ב'קול הנשי' ומנסה לתרום להתגלותו את חלקי הקטן, אך כואבת את ה'העצמה הנשית' הדוחקת את רגלי הגברים. נכון, מאתגר להיות נשים מלומדות וחכמות ולתת מקום גם לעבודת ה' שנראית כלא נוגעת ב'עומקים' שלנו. להיות נשים עוצמתיות ומהפכניות, וגם להישען ולקבל כוח מהעזר כנגדנו. אבל זה אפשרי, וכל כך גאוּלי.

ונקודה אחרונה להתבוננות: איפה הרחבת יריעת הבחירה, פוגשת אותי בעמדות בהם אני בתפקיד ה"יודעת"? עד כמה אני כמנהלת, מורה ואימא, מעודדת את הבחירות, נותנת אמון בבחורות ובבחורים הבוחרים ופתוחה לתת להם להוביל מהלכים? גם כאן, השאיפה מבחינתי איננה "בית ספר דמוקרטי" או בית שוויוני ללא סמכות הורית (השקולים לניתוק הנקבה מהזכר), אבל עם התקרבות הגאולה, מבינה שגם כאן משהו צריך קצת לזוז. "ההשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", כשקצת פחות ברור מי המוביל-המשיב ומי המובל-המושב. שנזכה לחגוג במחול הצדיקים, עוד היום.

להתחתן אתו או לא?
איזה מקצוע ללמוד?
לצאת לעבוד או להישאר בבית?
לאיזה בית ספר לשלוח את הילדים?
ולאיפה לעבור דירה?

יש כל כך הרבה בחירות בחיים, ולא אחת אנחנו נאנקות תחת השאלה הכבדה – במה נכון לבחור?

ההבנה שדורנו מתאפיין בכוח הבחירה, מאד משחררת בעיני. השאלה היא לאו דווקא מה נכון, והאם נצליח לקלוע ל"מטרה" – הרצון האלוקי ה"ידוע". אלא – יש כל מיני נתיבים אפשריים, בהם אפשר להלך, "ובלבד שיכוון אדם את דעתו לשמים" (מנחות י"ג).

בתחומי האסור והמותר נדרש פסק הלכה חותך. אבל יש גם הרבה שטח אפור, שדווקא בו אנו מדשדשים רוב הזמן. ושם, מסתבר, יש מרחב בחירה. במושגי 'waze', יש אופציית 'מסלולים'. יש יותר מדרך אחת להגיע ליעד, ולכל מסלול יתרונות שונים.

אז איך באמת לבחור? חייבים קודם כל להזין את היעד – עשיית רצון ה'. אבל אחר כך אפשר קצת לשחרר. להבין שהרבה דרכים למקום, והקב"ה מוכן 'לזרום' גם אתי. אפילו אם 'אטעה', יהיה 'חישוב מסלול מחדש' שייקח אותי ליעד, גם אם בדרך ארוכה יותר. תובנה זו משחררת לחץ לפני בחירות וממעיטה את 'רגשי האשמה' שאחריהן.

אך ההבנה שאנחנו בדור של עליית ה"בחירה" לא רק משחררת. היא גם מחייבת. קריאת הרבי, "עשו כל אשר ביכולתכם", לא נותנת לי מנוח. הבעיירה להפוך את העולם היום, הדחיפות לבל נחמיץ את הרגע, ויצרות חוסר שקט תמידי – האם אני מבצעת את שליחותי? האם אנו עושות די?

מה הלחץ? הרי בכל מקרה נגיע ליעד. אבל האם נעשה זאת ברגל, באוטובוס או באופניים?

הכותבת מנהלת ביה"ס החסידי לבנות "יעלת חן" בירושלים
yaalatcheni3@gmail.com

העלון 'אביטה נפלאות' - מעובד מתוך שיעורים שהתפרסמו בחוברת נפלאות.
מדי שבוע יוצאת לאור חוברת נפלאות בת עשרות עמודים, המכילה סיכומים טריים
של שיעורים והתוועדויות מהתקופה האחרונה, מאת הרב יצחק גינזבורג שליט"א.

נפלאות

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

הסוּע כחוכרת 'נפלאות':

❑ אדם חי הוא אדם שמח!

החסידות הדגישה את השמחה בכל מצב, החל מ"שמחה של מצוה",
הנובעת ממהוה משמח, ועד ל"שמחה בטהרתה", שאינה זקוקה לכל
סבה. שמחה כזו משחררת את האדם מכל הקשיים והצרות ומוציאה
אותו לדרך של שלום - דרך שבסופה הגאולה.

(מתוך השיעור 'שמחה ושלום')

❑ השמחה היא לא רק תכונה פרטית, אחד מכוחות הנפש. היא

דרך חיים שמוסיפה חיות, רעננות ועוצמה לכל תכונה נפשית, לכל קו-
אופי באישיות. בהתוועדות י"ט כסלו השנה הסביר והדגים הרב גינזבורג
באופן מפורט את הקשר המיוחד של השמחה לכל אחד מכוחות הנפש
האחרים - אמונה, תענוג, רצון, בטול, יחוד, אהבה, יראה, רחמים,
בטחון, תמימות, אמת ושפלות.

(מתוך השיעור 'שמחה - חיות הנפש')

❑ בשבת שרים זמירות שבת; ובשמיטה, "שבת הארץ", עוסקים

ב"זמרת הארץ". שנת שמיטה היא שנה שלמה של שירי ארץ ישראל.
יש הרבה שירים שנקראים שירי ארץ ישראל - זו שנה שלמה להעלות
ולתקן אותם, לקחת את כל "זמרת הארץ".

(ממדור: דבר השמיטה - 'זמרת הארץ')

כפשו את החוברת בבית הכנסת שלכם! לא מצאתם?

מעוניינים להפיץ את חוברת נפלאות
המודפסות במקום מגורכם?
bit.ly/form-niflaot
itiel@pnimi.org.il | 052-4295164

לקבלת חוברת נפלאות בדוא"ר:
bit.ly/news_niflaot
דוא"ר: itiel@pnimi.org.il

